

ВІДТВОРЮВАЛЬНІ ЗДАТНІСТІ КНУРІВ-ПЛІДНИКІВ ПОРОДИ ВЕЛИКА БІЛА, ЛАНДРАС, П'ЄТРЕН

О.О. Мессер, студент, elena.messer01@gmail.com

Науковий керівник – к.с.-г.н., доцент Стародубець О.О.

Миколаївський національний аграрний університет

У статті наведені результати відтворювальних якостей кнурів-плідників м'ясних порід. Крім того, встановлено породи кнурів-плідників з кращими показниками продуктивності.

Ключові слова: сперма, кнури-плідники, відтворювальна здатність, об'єм, концентрація, запліднювальна здатність, багатоплідність, великоплідність.

Постановка проблеми. Дослідження відтворної здатності кнурів-плідників має дуже вагоме значення в сільському господарстві. За фундаментальними дослідженнями [2, 3] встановлено, що рівень відтворних якостей свиноматок залежить від запліднювальної здатності сперми та якості спермопродукції кнурів-плідників, на яку впливають порода, вік, умови годівлі і утримання, режим використання, пора року та інші фактори.

Науково-виробничий дослід було проведено в умовах господарства ФОП «Сагун Віталій Валерійович» Новоодеського району, Миколаївської області.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. На практиці користуються різними показниками для оцінки сперми кнурів, але у кінцевому результаті звертають увагу на рівень заплідненості свиноматок. В процесі оцінки якості сперми визначають морфологічні показники сперміїв, їх активність, густину, концентрацію та виживаність сперміїв за терморезистентною пробою при $t+38^{\circ}\text{C}$ упродовж трьох годин [7].

В інструкції з бонітування кнурів-плідників відтворювальну здатність оцінюють за багатоплідністю усіх спарованих свиноматок і живою масою нащадків у віці 45-60 днів [1]. Існує спосіб оцінки кнурців за якістю

спермопродукції, тобто за об'ємом еякуляту, концентрацією і рухливістю спермійв проводиться бальна оцінка відтворювальної здатності кнурів [4, 5, 6].

Постановка завдання. Мета дослідження – вивчення відтворних якостей кнурів великої білої породи, породи ландрас і п'єтрен в умовах ФОП «Сагун Віталій Валерійович» Новоодеського району, Миколаївської області.

Матеріали і методика. В умовах ФОП «Сагун Віталій Валерійович» за принципом аналогів було сформовано III піддослідні групи. В кожній з них знаходилися по 2 кнури великої білої породи (контрольна група), породи ландрас і п'єтрен. В них було відібрано по 15 еякулятів для проведення дослідження в умовах лабораторії господарства зі штучного осіменіння. В результатівід кожного кнура опоросилось по 10 свиноматок, за якими було зроблено аналізи отриманих результатів. Всі дослідження проводились в аналогічних умовах.

Результати обліку цих показників наведені у таблиці 1, рисунку 1 та 2.

Результати досліджень. За даними дослідження, було встановлено, що кількісні та якісні показники спермопродукції кнурів великої білої породи, породи ландрас та п'єтрен – знаходилися на високому рівні (табл. 1).

При оцінці показників спермопродукції кнурів було встановлено, що кнури великої білої породи за об'ємом еякуляту (рис.1) (282 мл) поступалися плідникам інших порід на 24,8 і 6,6 % відповідно, при $P > 0,999$, кращими при цьому були кнури породи ландрас, які, в середньому, давали 375 мл сперми.

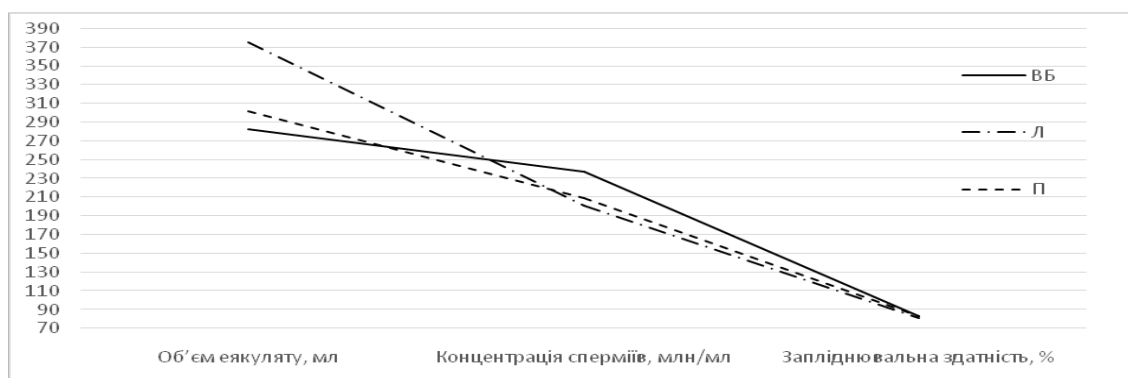

Рис. 1. Продуктивність кнурів-плідників за показниками об'єму еякуляту, концентрації спермійв та запліднювальної здатності.

Кількісні та якісні показники спермопродукції кнурів, $\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$

Порода		ВБ	Л	П
Кількість	кнурів, голів	2	2	2
	доз, шт.	15	15	15
Продуктивність кнурів	Об'єм еякуляту, мл	282±3,04	375±4,04***	302±3,26***
	Концентрація сперміїв, млн/мл	236,9±2,56	200,9±2,16***	209,1±2,26***
	Прямолінійно-поступальна рухливість, балів	9,5±0,11	8,8±0,10***	9,4±0,10*
	Життєздатність сперми, годин	6,6±0,07	6,0±0,07***	6,4±0,07*
	Запліднювальна здатність, %	83,4±0,90	81,3±0,86**	83,3±0,89*
Продуктивність свиноматок	Багатоплідність, гол.	9,99±0,417	10,07±0,542	9,94±0,428
	Великоплідність, кг	1,27±0,028	1,39±0,032**	1,37±0,030

Примітка: ВБ – велика біла порода;

Л – порода ландрас;

П – порода п'єтрен;

рівень вірогідності: *– $P < 0,95$, **– $P < 0,99$, ***– $P < 0,999$.

За результатами концентрації сперміїв, переважання за цим показником було у породи велика біла – 236,9 млн/мл, що на 15,2 та 11,7 % більше, ніж у породи ландрас і породи п'єтрен відповідно, а також встановлена вірогідна різниця за цим показником.

За прямолінійно-поступальною рухливістю сперміїв найвище значення показнику мали кнури породи велика біла (9,5 балів), і перевищували кнурів породи ландрас на 7,4 % ($P < 0,95$), а кнури породи п'єтрен – за цим показником поступалися кнурам породи велика біла на 1,1 % відповідно.

При оцінці кнурів за показником життєздатності сперми поза організмом (рис. 2) найвище значення показнику мали кнури породи велика біла – 6,6

годин, і перевищували кнурів породи ландрас на 9,1% ($P>0,999$), а кнури породи п'єтрен – за цим показником поступалися кнурам породи велика біла на 3,0 % відповідно.

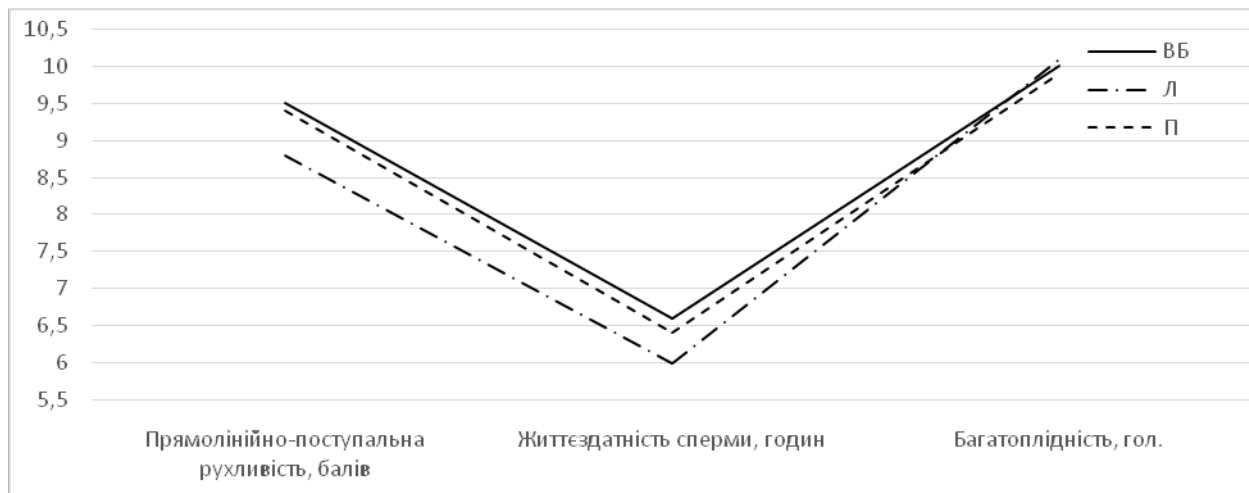

Рис.2. Продуктивність кнурів-плідників за показниками прямолінійно-поступальної рухливості та життєздатності спермійів і багатоплідності свиноматок, що ними осіменінні

Запліднювальну здатність сперми кнурів визначали після штучного осіменіння свиноматок, тобто дворазово через 10-12 годин. За даними таблиці, запліднювальна здатність була найвищою у великої білої породи – 83,4% і перевищували кнурів породи ландрас – 81,3%, а кнури породи п'єтрен – за цим показником поступалися кнурам великої білої породи – 83,3% відповідно.

За результатами отриманих опоросів від свиноматок, спарованих з кнурами дослідних груп, кращою була порода ландрас за показником багатоплідності (10,07 голів), що на 0,75 голови більше за контроль. Порода п'єтрен за цим показником поступилася контрольній групі (9,94 голів).

За показником великоплідності переважали тварини, отримані від кнурів породи ландрас (1,39 кг), що на 0,12 кг більше за контроль ($P>0,99$).

Висновки і перспективи подальших досліджень. Встановлено переважання контрольної групи (великої білої породи) за концентрацією спермійів, що дорівнювало 236,9 млн/мл.

Можна відмітити перевагу кнурів породи ландрас за об'ємом еякуляту, від яких отримано, в середньому, 375 мл сперми, що на 93 мл більше за

контроль. Також тварини цієї групи переважали за показником великоплідності (1,39 кг).

Аналізуючи кнурів великої білої породи, можна відмітити:

- переважання за прямолінійно-поступальною рухливістю – 9,5 балів;
- переважання за життєздатністю сперми – 6,6 годин;
- переважання за запліднювальною здатністю – 86,0 %;
- переважання за середньою кількістю отриманих поросят від свиноматок становило 10,3 голів.

Список використаних джерел

1. Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології : підручник / [Яблонський В.А., Хомин С.П., Калиновський Г.М., Харита Г.Г. та ін.]; за редакцією В.А. Яблонського та С.П. Хомина. – Вінниця: Нова Книга, 2008 – 600 с.
2. Дарьин А.И. Воспроизводительные качества хряков зарубежной селекции / А.И. Дарьин // Веткорм. – 2010. – № 11. – С. 14–15.
3. Дробина О.О. Спермопродуктивність кнурів різних порід залежно від пори року / О.О. Дробина // Науковий вісник Львівс. держ. акад. вет медицини. – 2000. – Т.2. – Ч.3. – С. 39–42.
4. Квасницкий А.В. Искусственное осеменение свиней / А.В. Квасницкий. – К.: Урожай, 1983. – 188с.
5. Коваленко В.Ф. Підвищення репродуктивної здатності свиней / В.Ф. Коваленко. – К.: Урожай, 1985. – 93 с.
6. Кравченко О.О. Особливості росту та відтворювальної здатності кнурів-плідників різних генотипів : автореф. дис. канд. с.-г. наук / О.О. Кравченко. – Херсон, 2009. – 20 с.
7. Технологія виробництва продукції свинарства : навч. посіб. / [В.С. Топіха, В.Я. Лихач, С.І. Луговий та ін.]; за ред. В.С. Топіхи. — Миколаїв: МДАУ, 2012. – 453 с.: іл.